

A Tűzmadár

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ősz, öreg ember és a három fia. Ennek az ősz öreg embernek csak egy kicsi kertje volt, de ebben a kicsi kertben olyan gyönyörű rózsák termettek, hogy aki csak látta, megcsodálta. Volt abban a kertben olyan virág is amelyiknek az illatát hét mérföldről is megérezték, meg olyan is, hogy ha valaki hozzáért, megcsendült s csengett, mint az aranycsengő. De nem sok öröme volt az ősz, öreg embernek ebben a sok szép, csodálatos virágban, mert éjjelenként berepült a kertbe egy tűzmadár, akinek a tolla s a szárnya olyan fvolt, mintha lánggal égett volna, s annyi sem kellett neki, hogy az ember háromig számoljon,, egytől egyig lecsipkedte a virágokat, s vitte jó messzire(a jó isten tudja, merre). Az öreg ember elhatározta hát, hogy virrasztani fog, s mindent megpróbál megtenni azért, hogy megóvja a virágokat. (megőrizték a virágokat.)Próbálta az ember, de vagy elaludott, vagy ha el nem aludott, a tűzmadár lánggal égő tolla egy percre, kettőre elvette a szeme világát. Sem meg nem lőhette, sem meg nem foghatta a madarat. Próbálta a legnagyobb, s próbálta a középső gyermek is: mindhiába, mindkét fiú úgy járt, mint az apjuk Akkor aztán Laci próbált szerencsét, a legkisebb fiú. Egy rózsabokor mögé bújva egy álló héten át le sem hunyta a szemét, ám a tűzmadár most nem jött el. Hanem a hetedik éjen egyszerre csak beröppent, s éppen arra a rózsabokorra szállott le, amely mögött Laci volt. Laci ekkor gondolt egyet, egyik kezével befogta a madár szemét, a másikkal a madár után kapott, de csupán egyetlen toll maradt a kezében: a tűzmadár elrepült. Búsultak erősen mind a négyen, hogy hát hiába, nem tudják megőrizni a rózsákat. Végül aztán azt határozták a legények, hogy elmennek hetedhét ország ellen, s addig meg sem nyugszanak, amíg valahol a tűzmadarat meg nem találják.

Fogták hát a vándorbotot, tarisznyába tették a hamuba sült pogácsát, s útnak indultak. Mentek, mendegéltek, s hetedik nap egy sűrű sötét erdőhöz értek, s ebben az erdőben egy virágos kertre találtak, ahol éppen olyan szép rózsák voltak, mint az ő kertjükben. A két idősebb legény nem állhatta meg, hogy be ne menjen a kertbe. Hiába beszélt Laci nekik, hogy ne tegyétek édes testvéreim, azok nem hallgattak rá, bementek, s egyik bokorról rózsát szakasztottak. (Hát uram-teremtőm,) abban a pillanatban megnyílt alattuk a föld, s kiugrott egy hétrőfös szakállú ember, megragadta a két legényt, szót sem szólt, s vitte le magával őket az alsó világba.

Laci egyedül maradt. Nem tudta, mit csináljon, merre menjen a bátyjai után. Gondolta, majd csak valahogy elé kerülnek, vagy így, vagy úgy. Ment tovább nagy búsán, s amint ment, mendegélt, meglátott egy rettentő magas sziklát, s annak a sziklának a hasadékában egy kardot. Odament, kihúzta a kardot, s íme, abban a pillanatban a kard után kiugrott a hasadékból egy hétfejű sárkány. (No,)

Lacinak nem kellett több: elhatározta hát, hogy megküzd a sárkánnyal, s addig vagdal-koztak (jobbra-balra, előre-hátra,) míg a sárkánynak mind a hét fejét le nem vágta. Ekkor Laci fogta magát, megmosakodott a sárkány vérében, s olyan erős lett, mint egy óriás. Akkor elindult be a szikla hasadékán, de még kettőt sem léphetett, jött szörnyű morgással szembe vele egy ezüstmedve. Jól megnézték maguknak egymást, össze is kaptak; ropogott a csontja mind a kettőnek, de Laci erősebb volt, s úgy vágta földhöz a medvét, hogy megnyekkent belé. Azt mondta a medve: - Látom, hogy erősebb vagy, te legény, hagyd meg az életemet, bizony nem bánod meg. Kívánj akármit, minden kívánságodat teljesítem. - Nem kívánok én egyebet - mondotta Laci -, csak vígyél el engem a tűzmadárhoz. - Ülj fel a hátamra, viszlek. Felült Laci a medve hátára, azzal megiramodott az a rettentő nagy állat, vágatott a szélnél sebesebben, még a gondolatnál is sebesebben, egyszerre csak megállott egy kacsalábon forgó gyémántpalota előtt, s mondotta Lacinak: - Eredj, menj fel ebbe a várba, ott találod a tűzmadarat egy üvegkalickában. Most alszik a várban mindenki, a király is, a katonái is, de úgy nyúlj bele a kalickába, hogy a kezed hozzá ne érjen a rácsokhoz, mert ha megcsendül, föl találnak ébredni mindannyian, akik a vár lakói, s nagy bajba kerülhetsz. Fölment Laci a palotába, meg is találta az üvegkalickát. A kalickának nyitva volt az ajtaja, és csodák csodája, benne volt a tűzmadár is. Laci ekkor óvatosan bedugta a kezét, de egy kicsit mégis hozzáért a kalicka széléhez, ami ebben a pillanatban akkorát csendült, hogy egyszeriben talpon termett az udvarban minden ember. Összeszaladtak az emberek, megfogták Lacit, vitték a király elé, s jelentették, hogy mit akart ez a legény. - No - mondta a király -, most karóba húzathatnám a fejedet, de nem teszem, hanem még a tűzmadarat is neked adom, ha elhozod a vaskirály aransörényű paripáját. Kiment Laci, felült az ezüstmedvére, s mondta neki, hogy mit akar a tűzmadár gazdája. - Jól van - válaszolta a medve -, könnyen elhozhatod, ha megfogadod az én szavamat. Annak a paripának mindig hátán van az aranynyereg. Azt mondom hát, hogy a nyereghez hozzá ne ér-j, mert még ha úgy is alusznak a királyi udvarban, mint a feketeföld, akkor is fölébrednek, olyan nagyot csendül az a nyereg. Még el sem mondta jóformán ezt az ezüstmedve, már ott is voltak a vaskirály ajtaja előtt. Odament Laci az istállóhoz, hát a legények ott aludtak egytől egyig. Bement Laci az istállóba, eloldotta a paripát a jászoltól, de amint vezette ki, hogy, hogy nem, hozzáért a nyereghez, s attól akkorát csendült, hogy egyszeriben fölébredtek a kocsisok, tolvajt kiáltottak, megfogták Lacit, s vitték is rögvest a király elé. Azt mondta a király: - No, te betyár, karóba húzathatnám a fejedet, de nem teszem, hanem azt parancsolom, hogy indulj mindjárt Tündérországba, hozd el onnét a tündérr király leányát, aki a palotának éppen az ötvenedik szobájában lakik.

Nem volt mit tenni, felült Laci az ezüstmedve hátára, elvágattak Tündérországba, ottan leszállt a hűséges állat hátáról, s felment a tündérr király palotájába. Keresztülment negyvenkilenc szobán, egy lelket sem talált. Bement az ötvenedik szobába, s hát (uram-teremtőm,) ott ült aranylócán a tündér-királykisasszony, s amint meglátta Lacit, azon nyomban beleszeretett. Mindjárt felszökött az aranylócáról, s azt mondotta - úgy hallottam, mint ma: - Te az enyém, én a tiéd, ásó, kapa s a nagyharang válasszon el minket! Hiszen örült is, búsult is ennek Laci. Egy szóval sem mertte mondani, hogy nem magának viszi a tündér-királykisasszonyt. Látta a medve Laci nagy szomorúságát, s mikor a vaskirály palotájához értek, azt mondta neki: - Csak hagyjuk kint a királykisasszonyt, a többit bízd rám. Abban a pillanatban az ezüstmedve megrázkódott, s szakasztott olyan tündérleány lett belőle, mint a tündér-királykisasszony. A királylánnyá változott medve fölment a vaskirályhoz, aki szakasztott azt hitte a királylány maga jött el hozzá, Laci pedig az aranysörényű paripán elvitte a tündér-királykisasszonyt. Amikor már Laci messze járt, a vaskirály szeme láttára visszaváltozott medvévé, s elnyargalt, mint a sebes szél. Örült Laci, hogy visszakerült az ezüstmedve, de most meg az aranysörényű paripát sajnálta a királytól. Szerette volna, ha a paripa is megmarad, s a tűzmadarat is megkapja. Az ezüstmedve eltalálta a gondolatát. Megrázkódott, s éppen olyan aranysörényű paripa lett, mint a másik. Az igazi paripa kint maradt a királykisasszonnyal, Laci meg fölvezette az ezüstmedvéből lett paripát a királyhoz. Hej, örült a király! Egyszeriben odaadta nagy örömében Lacinak a tűzmadarat kalickástul, mindenestül. De az ezüstmedvéből lett paripa csak azt várta, hogy Laci jó messzire nyargaljon a tűzmadárral. Visszaváltozott medvévé, s ott hagyta a királyt. Éppen abban az erdőben érte utol Lacit, ahol a fiú bátyjait a hétrőfös szakállú ember levitte az alsó világba. - Van-e még a szívednek valami kívánsága? - kérdezte a medve. - Nincs egyéb, édes medvém, csak az az egy: szabaddítsd ki a bátyáimat. Ahogy ezt mondta, az ezüstmedve nagyot dobbantott a lábával, s (hát uram-teremtőm), azon nyomban megnyílt a föld, s hopp, az ezüstmedve egy szemvillanás alatt eltűnt az alsó világban. De még egy óra sem telt belé, kiugrott a föld alól: ott ült a hátán a két elveszett legény. Igen megörültek egymásnak, s elindultak hazafelé. Velük ment az ezüstmedve is, akikt többet el sem eresztették, mint az édestestvérüket, úgy tartották. A tűzmadár többet nem pusztíthatta el a rózsákat, s a drága szép virágokban ezentúl mindannyian gyönyörködhetnek. És így éltek ezentúl együtt, boldogságban az öreg ember, fiai, a királylány, az aranysörényű paripa, az ezüstmedve és a tűzmadár.

